

Inatsisartut suleriaasiata § 36, imm. 1-a naapertorlugu naalakkersuisunut imaattumik apeqquaqarpunga:

Naalakkersuisunut apeqquaq: naalangaaffeqatigiinnerup iluani assingiimmik pisiassanut sullissinermullu periarfissaqarnissaq pillungu

(Inatsisartunut ilaasortaq Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit partiat)

Qanittukkut naammassisumi ukiakkut ataatsimiinnermi naalakkersuisunut apeqquaq saqqummiuppara (Uki 2006/132). Naalakkersuisut akissutaannut – qujassuteqarfingisannut – pissutissaqalersippaanga apeqquaq erseqqissarnissaanut.

Apeqquaqiga pisortat sullissinerannut tungassuteqanngilaq, kisiannili namminersorlutik suliffeqarfiutilinniit nioqutissat pisiarineqartarnerinut tungasut.....
Nalunngilara, suliffeqarfippasuit danmark-imiittut kalaallit nunaanni najugalinnut inuit allattorsimaffianni allattorsimasunut akilersuinissamik isumaqatigiissusiortuni nioqutissanik pisisitsiumaneq ajortut.

Assingiingisitsinissamut pinaveersaartitsinissaq §2-imiittoq danskit ileqqorissaarnissamut assingiimmillu pineqarnissamut inatsisaanni (ilaatiguttaaq) namminersorlutik suliffeqarfiutilli nioqutissanik tikisitsinermut, sullissinermullu erseqqissamik aamma atuuppoq.

Kiisalu aamma assigiingisitsisoqannginnissaa pillugu inatsimmi § 1-imi, sumiuuneq il.il. pillugit imaattumik aalajangersagaqarpoq:

”inuussutissarsiornerup imaluunniit naliginnaasumik suliffeqarfiup iluani, sumiuussuseq, ammip qalipaataa, inuiaassuseq imaluunniit kinaassutsimut, upperisamut, kinguaassiutitigulluunniit sumut sammisuuneq pissutigalugu allatuulli piumasaqaatit naapertorlugit kiffartuussiumanngitsoq akiliisitaanermik imaluunniit ukiup affaa tikillugu paarnaarussaaneermik pillarneqassaaq”

Kisianni eqqumiikkaluartumik danskit assigiingisitsineq pillugu inatsisaatigut namminersorlutik inuussutissarsiuutinik ingerlatsisut inatsimmik tassanga unioqutsitsisutut pineqarsinnaanngunangillat naalangaaffeqatigiinnerup iluani sumiiffinni allani najungaartut assigiingisinneqaraluarpata.

Ilumut naammaginarpa; suliffeqarfiit Danmarkimiittut (imaluunniit aamma Savalimmiuniittut Kalaallilluunniit Nunaanniittut) piumanngivillutik danskit kongeqarfiata iluani inuit danskisut innuttaassusillit allatuulli kiffartuunneqarsinnaanngippata ? aamma naammaginarpa inuit taamatut pineqartut inatsisikkut illersorneqarsinnaanngippata ?

Soorunami ilisimavara, inuttut pisinnaatitaaffiit eqqarsaatigalugit, naalagaaffiup sulluunniit akuerisaasumik nammineq innuttaminiit inuiaat allat naalagaaffimmi allamiittut pingaartinnginnerusarai. Kisianni Namminersorneq pillugu kommissionimi aamma eqqaasinneqartuarpugut, Kalaallit Nunarput danskit naalagaaffiata suli ilagigaa aammalu naalagaaffeqatigiinnermiittugut.

Aamma paasiuminaatsippara, inatsisit tungaviusut § 70-a naapertorlugu, danskisut innuttaassusillit kalaallit Nunaanni Savalimmiuniluunniit najungaartut allatuulli naalangaaffeqatigiinnerup iluani najungalittut assigiingisitsineq pillugu inatsisikkut illersorneqarsinnaanngippata.

Tamanna imatut paasineqartariaqanngilaq, danskit inatsisaat assigiinngisitsineq pillugu danskisut innuttaassusilinnik kalaallit Nunaanni Savalimmiunilu najungaqtunut illersuinissamut amingaateqartut, pisariaqartumilluunniit nunarsuaq tamakkerlugu naalagaaffiit aalajangersagaannut akerliusoq.

Malunginiaannarpara, kinaluunniit danskisut innuttaassusilik maanilu naalagaaffimmi najungalik, aamma nioqqutissatigut kifartuunneqarnissanillu inuussutissarsiutinik ingerlatsisuniit aamma Danmarkimiittunit assigiimmik pineqartariaqartut. Tamaammat Naalackersuisut qinnuigaakka nalunaaqqullugit, taamatut isumaqarnera isumaqatigisinnaaneraat aammalu inassutigalugu danskit naalackersuisui taakku pillugit isumasioqatigineqassasut.